

Vodič za kreiranje mjere državne pomoći kojom se uređuju biznis zone u Crnoj Gori

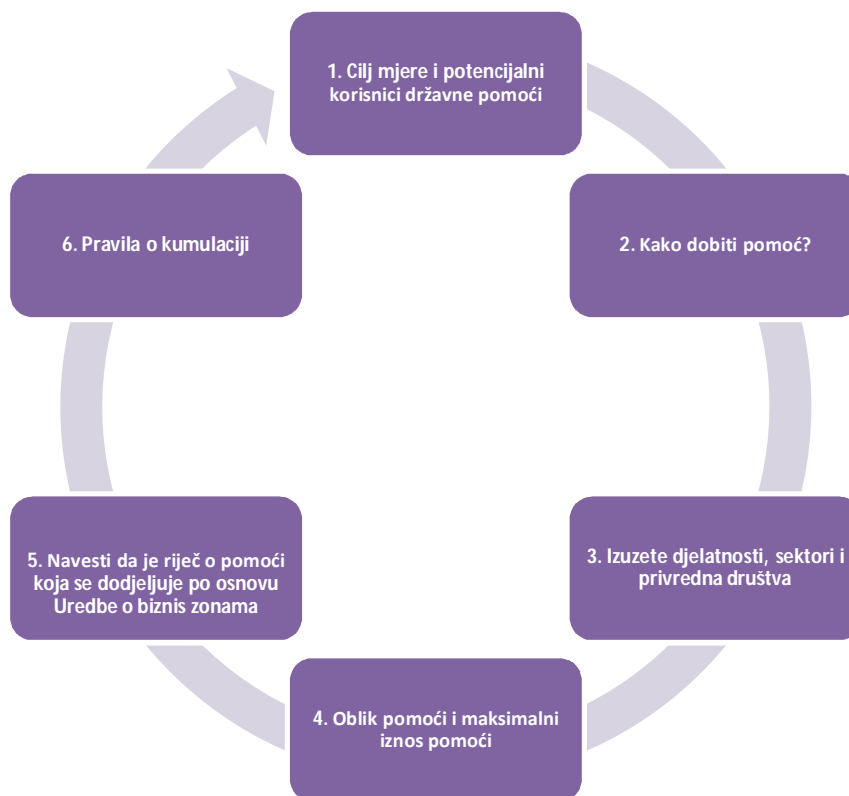
Kako kreirati mjeru državne pomoći za utvrđivanje biznis zona na području lokalnih samouprava?

Planirane mjere državne pomoći treba da sadrže određene elemente, kako bi bile u skladu sa pravilima koja su definisana *Uredbom o biznis zonama* („Službeni list Crne Gore“ br. 55/15) (u daljem tekstu: Uredba).

Na samom početku neophodno je istaći da je Komisija za kontrolu državne pomoći Rješenjem br. 01-63/1 od 31.08.2015. godine, ocijenila Prijedlog Uredbe o biznis zonama kao usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“ br. 74/09 i 57/11). Od suštinskog značaja jeste precizno definisanje elemenata koje treba da sadrži propis kojim se formira biznis zona. Konkretno, u slučaju definisanja pravila i procedura za dobijanje državne pomoći po osnovu Uredbe, mjera pomoći može se utvrditi kao šema pomoći koja se donosi na nivou lokalne samouprave

Takođe, potrebno je naglasiti da davalac pomoći ima pravo da prilagodi mjeru cilju koji treba ostvariti uvođenjem strožijih ili drugih uslova za korišćenje pomoći. U nastavku teksta slijedi kratak pregled osnovnih elemenata mjere državne pomoći:

Vodič za kreiranje mjere državne pomoći kojom se uređuju biznis zone u Crnoj Gori

- I. U pravilima koja definišu mjeru treba jasno navesti cilj mjere i korisnike koji imaju pravo na pomoć.

Primjeri

„Biznis zone se osnivaju u cilju ravnomjernog regionalnog razvoja Crne Gore, odnosno:

- podrške razvoju privrednih subjekata i preduzetništva,
- otvaranja novih radnih mjesta,
- podizanja konkurentnosti i inovativnosti,
- ravnomjernom razvoju jedinica lokalne samouprave i
- ukupnom privrednom razvoju Crne Gore”.

Vodič za kreiranje mjere državne pomoći kojom se uređuju biznis zone u Crnoj Gori

„Korisnici državne pomoći su privredna društva koja obavljaju određenu djelatnost na prostoru predviđenom za osnivanje biznis zone, a koji zadovoljavaju uslove Javnog poziva koji objavljuje jedinica lokalne samouprave”.

- II. Neophodno je propisima odrediti precizne uslove za dobijanje državne pomoći. Naime, mjerom se moraju definisati kriterijumi i procedure za izbor korisnika kojem će biti dodijeljena pomoć.

Pomoć uređena Uredbom dodjeljuje se samo ukoliko je zadovoljen takozvani podsticajni efekat¹. Smatra se da pomoć ima podsticajni efekat ako je korisnik dotičnoj državi članici podnio pisani zahtjev za pomoć prije početka rada na projektu ili djelatnosti. Zahtjev za pomoć mora da sadrži barem sljedeće informacije²:

- naziv i veličinu privrednog društva;
- opis projekta, uključujući datume njegovog početka i završetka;
- lokaciju projekta;
- listu troškova projekta;
- vrstu pomoći (bespovratna sredstva, zajam, garancija, otplativi predujam, ulaganje vlasničkog kapitala ili drugo) i iznos javnog finansiranja potrebnog za projekat.

U skladu sa Uredbom i pravilima državne pomoći davalac pomoći ima pravo da utvrdi sve uslove za dobijanje državne pomoći, tj. listu opravdanih troškova, intenzitet pomoći, kao i pravila kumulacije³.

¹ Podsticajni efekat je prisutan kada pomoć mijenja ponašanje privrednog društva na način da obavlja dodatnu djelatnost koja doprinosi razvoju područja a koju ne bi obavljalo bez pomoći ili bi tu djelatnost obavljalo samo u ograničenom obimu ili na drugačiji način ili na drugoj lokaciji. Pomoć ne smije da subvencionirane troškove djelatnosti koje bi privredno društvo svakako pretrpjelo i ne smije da kompenzuje uobičajeni poslovni rizik privredne djelatnosti.

² Detaljnije: član 6 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Službeni list Crne Gore” 35/14, 02/15 i 38/15).

³ Detaljnije: članovi 13, 14, 17, 22, 33, 34 i 56 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Službeni list Crne Gore” 35/14, 02/15 i 38/15)

Vodič za kreiranje mjere državne pomoći kojom se uređuju biznis zone u Crnoj Gori

Opravdani troškovi za ovakve namjene definišu se kao:

podsticaji za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu

podsticaji za troškove zarada za otvaranje novih radnih mjesta zbog početnog ulaganja subjekata u zonama

podsticaji za novoosnovana privredna društva;

podsticaji za kompenzacije dodatnih troškova za zapošljavanje lica u nepovoljnom položaju;

podsticaji troškovi za ulaganje u lokalnu infrastrukturu

Primjeri:

„Pomoć se može dodijeliti u vidu podsticaja za ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, i to za ulaganja povezana sa osnivanjem nove poslovne jedinice i proširenjem kapaciteta postojeće poslovne jedinice”.

„Pomoć u vidu podsticaja za troškove zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja mogu se dodijeliti za radna mjesta koja se otvaraju u roku od tri godine od završetka ulaganja, pod uslovom da postoji neto povećanje broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za prethodnih 12 mjeseci i da su radna mjesta sačuvana tokom perioda od najmanje tri godine od dana kada su prvi put popunjena...”

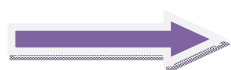
- III. U skladu sa pravilima nije dozvoljeno dodjeljivati pomoć kojom se u povoljniji položaj stavljaju privredna društva koja obavljaju svoju djelatnost u sektoru čelika, sektoru uglja, sektoru brodogradnje, sektoru sintetičkih vlakana, sektoru saobraćaja i povezanoj

Vodič za kreiranje mjere državne pomoći kojom se uređuju biznis zone u Crnoj Gori

infrastrukturi, proizvodnji i distribuciji energije i energetskej infrastrukturi. Takođe, za gore navedene podsticaje, pravilima državne pomoći regulisana su i druga izuzeća⁴.

Primjer:

“Pomoć se ne dodjeljuje u okviru mjere za sljedeće slučajeve:

djelatnosti povezane sa izvozom gdje je pomoć neposredno povezana sa izvezenim količinama, radom distributivne mreže, sa drugim tekućim izdacima povezanim sa izvoznom djelatnošću;

pomoć uslovljenu time da se prednost daje upotrebi domaće robe u odnosu na uvezenu robu;

na regionalnu pomoć u obliku šema usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora privrednih djelatnosti; šeme koje se odnose na turističke djelatnosti, širokopojsne infrastrukture ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju se šemama usmjerenim na posebne sektore privrednih djelatnosti

na individualnu regionalnu pomoć za ulaganje dodijeljenu korisniku koji je zatvorio istu ili sličnu djelatnost u Evropskom ekonomskom prostoru u periodu od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za pristup zoni

pomoć koja se dodjeljuje u sektoru ribarstva i akvakulture;...”

Davalac pomoći ima pravo da ograniči područje primjene mjere izuzimanjem drugih djelatnosti i privrednih društava iz područja primjene mjere.

IV. Pravnim aktom treba utvrditi oblik pomoći (bespovratna sredstva, garancija, beskamatni zajam, zajam sa povlašćenom stopom, itd.) i maksimalni iznos pomoći⁵. Teorijski

⁴ Detaljnije: član 1 tačka 3 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014.

Vodič za kreiranje mjere državne pomoći kojom se uređuju biznis zone u Crnoj Gori

maksimalni iznos pomoći zavisi prvenstveno od sposobnosti potencijalnog korisnika da zadovolji uslove za dobijanje državne pomoći, zatim od vrste pomoći, od podsticajnog efekta tj. opravdanih troškova za koja se ista dodjeljuje.

Primjeri:

„Opravdani troškovi u vidu podsticaja za ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu. Maksimalni intenzitet pomoći je 70% ukupne investicije za preduzetnike i mala, odnosno 60% za srednja privredna društva”.

„Podsticaji za troškove zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja dodjeljuju se u iznosu od 20% za preduzetnike i mala, odnosno 10% za srednja privredna društva”.

- V. U pravnom aktu o šemi pomoći treba navesti da je riječ o pomoći koja se dodjeljuje po osnovu Uredbe i treba navesti izričiti poziv na crnogorske propise kojima se definiše koncept državne pomoći iz predmetne oblasti.
- VI. Pitanje kumulacije obično se javlja kada više davalaca pomoći planira da dodijeli pomoć za iste opravdane troškove. Međutim, važi pravilo da se iznosi podsticaja mogu kumulirati sa bilo kojom drugom državnom pomoći ukoliko se te mjere odnose na različite opravdane troškove, ili za iste opravdane troškove bilo da se djelimično ili potpuno preklapaju, samo ako se takvom kumulacijom ne prelazi najviši intenzitet pomoći (podsticaja)⁶.

Ministarstvo finansija – Odjeljenje za državnu pomoć

⁵ Detaljnije: fusnota br. 2, zatim član 7 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014.

⁶ Detaljnije: član 8 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014.